

13 Μαΐου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την κ. Υπουργό Πολιτισμού

ΘΕΜΑ: Η Κυβέρνηση και η Περιφέρεια Αττικής οφείλουν να διαφυλάξουν πάνω από όλα την ιστορική φυσιογνωμία του Καποδιστριακού κτηρίου στην Αίγινα. Έντονο προβληματισμό προκαλεί η πρόταξη παραχώρησης και μίσθωσης σε ιδιώτες χώρων για την εγκατάσταση Μουσείου φυσικιού, κάτι που καμία σύνδεση δεν έχει με την ιστορία του κτηρίου.

Το εξαιρετικά σπουδαίο τόσο από αρχιτεκτονική όσο και από ιστορική άποψη Καποδιστριακό κτήριο στην Αίγινα πρέπει, επιτέλους, να αποκτήσει ταυτότητα συνδεδεμένη με την ιστορία του ως Διαχρονικό Μουσείο Αίγινας.

Το κτηριακό συγκρότημα Ορφανοτροφείου/Φυλακών της Αίγινας έχει μακρά και πολυσήμαντη ιστορία. Κτίστηκε το 1828 από τον Ιωάννη Καποδίστρια και εγκαινιάστηκε ως Ορφανοτροφείο το 1829, φιλοξενώντας εκατοντάδες ορφανά παιδιά κυρίως οικογενειών της επανάστασης του 1821. Στην πορεία του χρόνου υπέστη κτηριακές μετατροπές και λειτούργησε διαδοχικά ως Σχολή Ευελπίδων, Λοιμοκαθαρτήριο, Φρενοκομείο, Στέγη για Κρήτες πρόσφυγες, Φυλακές για ποινικούς αλλά και για πολιτικούς κρατούμενους, αρκετοί εκ των οποίων μάλιστα τελικώς εκτελέστηκαν, μέχρι και για κρατούμενους αγωνιστές του αντιδικτατορικού αγώνα 1967-1974. Συνδέεται, επίσης, με τη για πρώτη φορά λειτουργία σε αυτό αλληλοδιδασκτικών και επαγγελματικών σχολείων, όπως τυπογραφίας, ξυλουργικής, μεταλλουργίας και ραπτικής, προσφέροντας επαγγελματική κατάρτιση στους μαθητές. Σ' αυτό στεγάστηκαν η (εξελιχθείσα σε Εθνική) Βιβλιοθήκη, το πρώτο Αρχαιολογικό Μουσείο και Σχολή Μουσικής. **Πρόκειται για το πρώτο δημόσιο κτήριο της Ελλάδας με ιστορία και λειτουργίες εμβληματικές όχι μόνο για την Αίγινα αλλά και για ολόκληρη τη χώρα.**

Επισημαίνεται ότι παρά τις δυνατότητες αυτού του κτηρίου, η Δημόσια Καποδιστριακή Βιβλιοθήκη Αίγινας στεγάζεται από το 1949 φιλοξενούμενη σε δύο μικρούς χώρους στο «Κυβερνείο», το οποίο εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας. Παράλληλα, από το 1992 έχει παραχωρηθεί στη Βιβλιοθήκη το «Εϋνάρδειο», που και αυτό πρέπει άμεσα να αποκατασταθεί, αν και ούτε αυτό επαρκεί για τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης, της οποίας μεγάλος όγκος βιβλίων παραμένει αποθηκευμένος στο Δημοτικό Σχολείο Βαθέος, δηλαδή όχι σε δημόσια χρήση και υπό συνθήκες επισφαλείς.

Ωστόσο, αρχιτεκτονικός διαγωνισμός που πραγματοποιήθηκε το 1996-1998 οδήγησε σε πρόταση αποκατάστασης του κτηριακού συγκροτήματος Ορφανοτροφείου/Φυλακών ως Διαχρονικού Μουσείου και μέρος αυτού έχει αποκατασταθεί και δοθεί σε λειτουργία από το 2023, αλλά μόνο για εκθέσεις και εκδηλώσεις.

Ήδη - και σωστά - από τον Φεβρουάριο του 2022 εκδόθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων, Διεύθυνση Μελετών και Εκτέλεσης Έργων Μουσείων, η με αριθμό πρωτοκόλλου 41651/02-02-2022 απόφαση για την έγκριση τροποποίησης κτηριολογικού προγράμματος στο Κτήριο του Καποδιστριακού Ορφανοτροφείου Αίγινας -Διαχρονικό Μουσείο Αίγινας-, με την οποία παραχωρήθηκε έκταση περίπου 680 τ.μ. στη Δημόσια Καποδιστριακή Βιβλιοθήκη, λαμβάνοντας υπόψη σχετικά έγγραφά της, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες της.

Όμως στη συνέχεια και προ ολίγων μηνών, με τη με αριθμό πρωτοκόλλου 528798/14-11-2025 απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού, εγκρίθηκε η παραχώρηση στην Περιφέρεια Αττικής, μετά από αίτημά της τον Σεπτέμβριο 2025, χώρου στο υπόγειο του Καποδιστριακού Ορφανοτροφείου Αίγινας για τη δημιουργία «Μουσείου Φιστικιού Αίγινας». Πρόκειται για τους χώρους στη βορειοδυτική πλευρά του κτηρίου, επί των οδών Καποδιστρίου και Φανερωμένης, που ταυτίζονται με αυτούς που είχαν προηγουμένως παραχωρηθεί στη Βιβλιοθήκη, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα. Η απόφαση στηρίζεται μεν στη θετική, ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου στις 11 Νοεμβρίου 2025, ουδείς υπεύθυνος όμως έχει διαβεβαιώσει ότι τα μέλη του Κ.Α.Σ ενημερώθηκαν με πλήρη και έγκυρο τρόπο σχετικά με τα πιο πάνω εκτεθέντα δεδομένα. Σε κάθε περίπτωση η Απόφαση αυτή του Υπουργείου Πολιτισμού (και του Κ.Α.Σ) είναι εμφανώς αντιφατική, ανισότιμη και εν πολλοίς αυθαίρετη ή τουλάχιστον πρωθύστερη, η δε νομιμότητά της ελέγχεται.

Το θέμα αρχικά έφερε στην επικαιρότητα το τοπικό μέσο «Aegina Portal» σε ραδιοφωνική εκπομπή στην οποία συμμετείχε μεταξύ άλλων ο Δήμαρχος της Αίγινας και ο Πρόεδρος της Δημόσιας Καποδιστριακής Βιβλιοθήκης που δήλωσαν ότι δεν υπήρξε επίσημη ενημέρωση για τη νέα παραχώρηση ούτε του Δημοτικού Συμβουλίου ούτε της Δημοτικής Αρχής αλλά και του Εφορευτικού Συμβουλίου της Βιβλιοθήκης.

Πρόσφατα, σύμφωνα με δημοσίευμα του ίδιου τοπικού μέσου, στην ειδική συνεδρίαση της Περιφέρειας Αττικής που πραγματοποιήθηκε 18 Μαρτίου 2026, τέθηκε Ερώτηση για το θέμα του Μουσείου Φιστικιού στο Καποδιστριακό Ορφανοτροφείο, αναφορικά με την ανησυχία της τοπικής κοινωνίας για τη χωροθέτηση του μουσείου σε ένα κτήριο που προοριζόταν για τη Δημόσια Βιβλιοθήκη και ταυτόχρονα ζητήθηκαν εγγυήσεις για τον δημόσιο χαρακτήρα του έργου.

Στην απάντησή του ο κ. Περιφερειάρχης ανέφερε ότι το έργο προχωρά υπό την εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού **και θα έχει αμιγώς δημόσιο χαρακτήρα**, διαψεύδοντας «κάθε σενάριο περί ιδιωτικοποίησης». Ανακοίνωσε επίσης ότι εκπονούνται ήδη αρχιτεκτονικές και μουσειολογικές μελέτες, ενώ δήλωσε ανοιχτός στο ενδεχόμενο συστέγασης με τη Βιβλιοθήκη, εφόσον το επιτρέψουν οι τεχνικές προδιαγραφές του ιστορικού κτηρίου. Να υποθέσουμε ότι ο κ. Περιφερειάρχης δεν ήταν ενήμερος για τον νόμιμο προσδιορισμό της χρήσης του κτηρίου ήδη από τα προηγούμενα χρόνια; Όπως και να έχουν τα πράγματα το νομικό κενό και η νομική αυθαίρεσία είναι και τα δύο προφανή.

Σε επόμενη συνεδρίαση στις 30/4/2026 στην 19^η συνεδρίαση της Περιφερειακής Επιτροπής, τέθηκε αιφνιδιαστικά προς συζήτηση και λήψη απόφασης το θέμα «Εκμίσθωση χώρου του Καποδιστριακού Ορφανοτροφείου Αίγινας, για τη δημιουργία «Μουσείου Φιστικιού Αίγινας» και καθορισμός των όρων Διακήρυξης φανερός πλειοδοτικής δημοπρασίας», που εστάλη κυριολεκτικά την τελευταία στιγμή εκτός ημερήσιας διάταξης, και χωρίς την αναγκαία διαβούλευση. Εδώ προκύπτουν εύλογα ερωτήματα, όπως τόνισε σε δημόσια ανακοίνωσή του, διατυπωμένη δικαίως σε αυστηρό τόνο ο επικεφαλής της Μείζονος Μειοψηφίας του Περιφερειακού Συμβουλίου κ. Γιώργος Ιωακειμίδης, το κύρος και οι γνώσεις του οποίου περί τα αυτοδιοικητικά δεν αμφισβητούνται από κανέναν. Επισημαίνεται τέλος ότι η σχετική Απόφαση ελήφθη με ισχνή πλειοψηφία. Την καταψήφισαν σχεδόν όλες οι παρατάξεις αλλά και από την πλειοψηφία κατεγράφησαν σημαντικές απουσίες.

Τελικά, με την Απόφαση υπ' αριθμ. 634/2026, η Περιφερειακή Επιτροπή αποφάσισε, *«Την εκμίσθωση, κατόπιν διεξαγωγής πλειοδοτικής, φανερός και προφορικής δημοπρασίας, των χώρων 0.06 έως και 0.12 του Καποδιστριακού Ορφανοτροφείου Αίγινας, όπως αυτοί εμφανίζονται στην από τον Ιούλιο 2023 κάτοψη ισογείου – υπογείου της Αρχιτεκτονικής Μελέτης Εφαρμογής του έργου «Αποκατάσταση του Καποδιστριακού Ορφανοτροφείου της Αίγινας – Γ' Φάση, συνολικού εμβαδού πεντακοσίων οκτώ τετραγωνικών μέτρων και εξήντα πέντε εκατοστών (508,65 τ.μ.) αποτελούμενοι από έναν ενιαίο χώρο με ανεξάρτητη είσοδο – έξοδο επί της οδού Φανερωμένης, με σκοπό τη δημιουργία και λειτουργία, από τον μισθωτή, «Μουσείου Φιστικιού Αίγινας»!!!*

Επειδή, από την αμέσως προαναφερόμενη δήλωση του Περιφερειάρχη, προκύπτει αίρεση της απόφασης του ΥΠΠΟ με την οποία παραχωρήθηκαν συγκεκριμένοι χώροι του εν λόγω κτηρίου προς χρήση της Δημόσιας Καποδιστριακής Βιβλιοθήκης, καθ' όσον, κατ' ελάχιστον λεκτικά, έθεσε ζήτημα ενδεχόμενης συστέγασης των δύο χρήσεων, αλλά επιπλέον και κυρίως οι παραχωρηθέντες χώροι ταυτίζονται σε κάθε περίπτωση.

Επειδή, η αρχική απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού, με αριθμό πρωτοκόλλου 41651/02-02-2022, με την οποία παραχωρήθηκε έκταση περίπου 680 τ.μ στη Δημόσια Καποδιστριακή βιβλιοθήκη Αίγινας δεν έχει επίσημα ανακληθεί, (ούτε και πρέπει να ανακληθεί) ωστόσο η νεότερη φαίνεται να υπερισχύει, αδικαιολόγητα, ανατιολόγητα και παράνομα, δημιουργώντας σοβαρό κενό στη λειτουργία της Βιβλιοθήκης αλλά και σοβαρό νομικό ζήτημα.

Επειδή, κατόπιν τούτων, η Διοίκηση της Δημόσιας Καποδιστριακής Βιβλιοθήκης, δεν γνωρίζει αν και ποιοι χώροι έχουν παραχωρηθεί σ' αυτήν την ίδια, όπως δε φαίνεται, κινδυνεύει τελικά η Αίγινα να μείνει χωρίς Δημόσια βιβλιοθήκη στεγασμένη σύμφωνα με τις ανάγκες της και καλώς αναπτυγμένη.

Επειδή, πέραν της επιτακτικά αναγκαίας προτεραιότητας για την εγκεκριμένη ήδη στέγαση της Βιβλιοθήκης, προφανής επίσης προτεραιότητα χρήσης του ιστορικού Καποδιστριακού κτηρίου είναι αδιαμφισβήτητα τόσο η χρήση για σημαντικές εκδηλώσεις Ιστορικού Μορφωτικού και Πολιτιστικού περιεχομένου, όσο και η ανάδειξη της ιστορικής χρήσης του ως κτήριο Φυλακών.

Επειδή το κτηριακό συγκρότημα Ορφανοτροφείου/Φυλακών της Αίγινας αποτελεί κτήριο εμβληματικό και ιστορικό μνημείο, με πολύ σημαντική ιστορική διαδρομή

χρήσεων που συνδέεται με την παλαιότερη και νεότερη πολιτιστική και πολιτική-κοινωνική κληρονομιά του νησιού και της χώρας.

Επειδή, οι αποφάσεις της Διοίκησης για να είναι νόμιμες χρήζουν εκ του νόμου επαρκούς αιτιολόγησης.

Επειδή, ακριβώς για τους παραπάνω λόγους, η χρήση του ιστορικού αυτού μνημείου θα πρέπει να είναι συμβατή με την ιστορική και πολιτιστική ταυτότητά του, οφείλεται δε να προβάλλεται ακέραια με ανάλογες χρήσεις σήμερα.

Επειδή, το κρίσιμο ζήτημα που συζητούν οι πολίτες της Αίγινας είναι η όλη μεθόδευση της εκχώρησης και η αδόκιμη διαμεσολάβηση της Περιφέρειας με αδιαφανείς διαδικασίες, όπως και το ότι το Υπουργείο Πολιτισμού χωρίς να έχει ένα συνολικό σχέδιο-μελέτη για το εμβληματικό κτήριο, παρ' ότι έχει αποφασιστεί η δημιουργία Διαχρονικού Μουσείου Αίγινας, το τεμαχίζει και το μοιράζει κατά το δοκούν γεννώντας εύλογες ανησυχίες για το τι θα απομείνει εάν αλλοιωθεί ο ιστορικός χαρακτήρας του που κεντρικά πρέπει να θυμίζει την ιστορία της Αίγινας συνυφασμένη με την ιστορία της Ελλάδας.

Επειδή, είναι γεγονός ότι το φιστίκι αποτελεί τοπικό προϊόν μεγάλης παραγωγικής σημασίας συνδεδεμένο με την οικονομία του νησιού και κανείς δεν θα ήταν από θέση αρχής αντίθετος με τη δημιουργία ειδικού Μουσείου με δημόσιο χαρακτήρα βέβαια και μετά από δημόσια διαβούλευση με τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας,

Ερωτάται η αρμόδια Υπουργός:

1. Άλλαξε και αν ναι για ποιους λόγους άλλαξε ο σχεδιασμός του Υπουργείου Πολιτισμού για την αρχική τροποποίηση του κτηριολογικού προγράμματος ως προς την παραχώρηση 680 τ.μ. στη Δημόσια Καποδιστριακή Βιβλιοθήκη Αίγινας και μάλιστα χωρίς ενημέρωση προς τη Δημοτική Αρχή, το Εφορευτικό Συμβούλιο και την τοπική κοινωνία και διαβούλευση μαζί τους; Και τελικά χωρίς τυπική νομοθετική ρύθμιση.
2. Κρίνεται ήσσονος σημασίας η αναβάθμιση της λειτουργίας της Δημόσιας Καποδιστριακής Βιβλιοθήκης Αίγινας;
3. Με ποια κριτήρια δρομολογούνται στο εμβληματικό κτήριο παρεμβάσεις που δεν έχουν σχέση με την ιστορία του;
4. Ποιος ο χαρακτήρας από άποψη νομική, διοικητική και χρηματοδοτική του εξαγγελθέντος Μουσείου Φιστικιού;
5. Γιατί δεν προκρίνεται η απόπειρα ανεύρεσης χώρου για τη στέγαση του Μουσείου, αλλά εκτοπίζεται η Βιβλιοθήκη ως αν ήταν ο "φτωχός συγγενής";
6. Ποιο αποτύπωμα πολιτικής και θεσμικής συμπεριφοράς αφήνει μια τέτοια απόφαση, όταν μάλιστα συνδέεται με χρήσεις πολιτισμού;
7. Ποια εμπιστοσύνη εμπνέουν στους θεσμούς και τους πολίτες/σες τέτοιες συμπεριφορές;
8. Πώς από το στάδιο των αρχιτεκτονικών και μουσειολογικών μελετών που ανακοίνωσε η Περιφέρεια Αττικής περνάμε αιφνιδιαστικά σε διαδικασία εκμίσθωσης, μεταφέροντας ουσιαστικά τη δημιουργία και λειτουργία ενός δημόσιου πολιτιστικού χώρου σε ιδιώτη;
9. Πώς απαντά στο κρίσιμο ζήτημα που συζητούν οι πολίτες της Αίγινας περί μεθόδευσης της εκχώρησης και της αδόκιμης διαμεσολάβησης της Περιφέρειας με αδιαφανείς διαδικασίες;

Οι ερωτώντες βουλευτές και οι ερωτώσες βουλευτίτριες

Δρίτσας Θοδωρής

Αθανασία (Σία) Αναγνωστοπούλου

Αθανάσιος (Νάσος) Ηλιόπουλος

Δημήτρης Τζανακόπουλος

Μερόπη Τζούφη

Ευκλείδης Τσακαλώτος

Θεανώ Φωτίου